

Тазкия дарслари (109-дарс). Ҳусни хулқининг аломатлари

ТАЗКИЯ дарслари 109-дарс

Тазкия дарслари Шайх Мұхаммад Содик Мұхаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг
“Тасаввүф ҳақида тасаввур” ва “Рұхий тарбия-1-2-3” китoblari асосида бериб борилади.
Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

ISLOM.UZ

13:00 / 07.11.2020 3472

(биринчи мақола)

Гоҳида мурид жидду жаҳд қилиб, маъсиятларни тарқ қилиб, хулқининг сайқалланганини ва энди мужоҳадага ҳожат қолмаганини гумон қилиши мумкин. Аслида эса ундей эмас. Ҳусни хулқ – чиройли хулқ мўминлардаги бир қанча сифатларнинг мажмуасидан иборат.

Аллоҳ таолонинг йози уларни мазкур сифатлар ила сифатлаган:

У Зот Анфол сурасида марҳамат қиласи:

إِنَّمَا إِيمَانُهُ عَلَيْهِمْ تُلَيْتُ وَإِذَا قُلْوْهُمْ وَجِلَتُ اللَّهُ ذِكْرٌ إِذَا الَّذِينَ أَمْوَالُهُمْ

وَمِمَّا أَصَلَوْهُ يُقِيمُونَ الَّذِينَ يَتَوَكَّلُونَ رَبِّهِمْ وَعَلَى إِيمَانِ أَزَادَهُمْ

٤ حَقًا الْمُؤْمِنُونَ هُمْ أُولَئِكَ ۝ يُنِفِّقُونَ رَزْقَهُمْ

«Албатта, Аллоҳ зикр қилинса, қалблари ларзага келадиган, уларга оятлари тиловат этилса, иймонларини зиёда қиладиган ва Робблариға таваккул қиладиганларгина мүминлардир. Улар намозни түкис адо этадиганлар ва Биз ризқ қилиб берган нарсалардан нафақа қиладиганлардир. Ана ўшалар ҳақиқий мүминлардир» (2-4 оялтар).

У Зот Тавба сурасида марҳамат қиласы:

الرَّكِعُونَ السَّتِّحُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمُنْكَرِ عَنِ وَالْكَاهُونَ بِالْمَعْرُوفِ الْأَمْرُونَ السَّجْدُونَ

الْمُؤْمِنِينَ وَبَشِّرُ اللَّهُ لِحُدُودِ الْخَفْظُونَ ۝

«Улар тавба қилувчилар, ибодат қилувчилар, ҳамд айтuvчилар, рўза тутувчилар, рукуъ қилувчилар, сажда қилувчилар, маъруфга буюриб, мункардан қайтарувчилар, Аллоҳнинг чегарасида турувчилардир. Ва мўминларга хушхабар бер!» деган (112-оят).

У зот Муъминун сурасида марҳамат қиласы:

اللَّغُورِ عَنْهُمْ وَالَّذِينَ ١ خَسِعُونَ صَلَاتِهِمْ فِي هُمْ الَّذِينَ ٢ الْمُؤْمِنُونَ أَفْلَحَ قَدْ

لِفُرُوجِهِمْ هُمْ وَالَّذِينَ ٤ فَعِلُونَ لِلرِّزْكَوَةِ هُمْ وَالَّذِينَ ٥ مُعْرِضُونَ

مَلُومِينَ غَيْرُ فَإِنَّهُمْ أَيْمَنُهُمْ مَلَكُوتُ مَا أَوْ أَزْوَجِهِمْ عَلَى إِلَّا ٦ حَفْظُونَ

لَا مَنْتَهِمْ هُمْ وَالَّذِينَ ٧ الْعَادُونَ هُمْ فَأُولَئِكَ ذَلِكَ وَرَاءَ أَبْغَى فَمَنْ

هُمْ أُولَئِكَ ٨ يُحَافِظُونَ صَلَوَاتِهِمْ عَلَى هُمْ وَالَّذِينَ رَاعُونَ وَعَاهَدُوهُمْ

الْوَرِثُونَ ٩

«Батахқық, мүминлар зафар топдилар. Улар намозларида хушуъ қилувчилардир. Улар бехуда нарсалардан юз ўгирувчилардир. Улар закотни адо қилувчилардир. Улар фаржларини сақловчилардир. Ўз жуфти ҳалоллари ва қўлларида мулк бўлганлар бундан мустасно. Албатта, улар маломат қилинувчи эмаслар. Ким ана шундан бошқани талаб қилса, бас, ана ўшалар тажовузкорлардир. Улар омонатларига ва аҳдлариға риоя қилувчилардир. Улар намозларини муҳофаза қилувчилардир. Ана ўшалар ворис бўлувчилардир» (1-10-оятлар).

У зот Фурқон сурасида марҳамат қилади:

قَالُوا إِلَّا جَهَنَّمُ خَاطَبَهُمْ وَإِذَا هُنَّ أَلَّا رَضِ عَلَى يَمْسُونَ الَّذِينَ الرَّحْمَنِ وَعِبَادُ

يَقُولُونَ وَالَّذِينَ ٦٤ وَقِيمَاتُهُمْ مَيَسِّرٌ وَالَّذِينَ سَلَامًا

سَاءَتْ إِنَّهَا ٦٥ غَرَامًا كَانَ عَذَابَهَا إِنَّ جَهَنَّمَ عَذَابَ عَنَّا أَصْرِفْ رَبَّنَا

بَيْنَ وَكَانَ يَقْرُرُوا وَلَمْ يُسْرِفُوا لَمْ أَنْفَقُوا إِذَا وَالَّذِينَ ٦٦ وَمُقَامًا مُسْتَقَرًا

عَلَيْهِ أَسْأَلُكُمْ مَا قُلْ ٦٧ وَنَذِيرًا مُبِشِّرًا إِلَّا أَرْسَلْنَاكَ وَمَا قَوَامًا ذَلِكَ

لَا إِلَّا الَّذِي الْحَيٰ عَلَى وَتَوَكَّلْ ٦٨ سَيِّلًا رَيْهِ إِلَى يَتَّخِذَ أَنْ شَاءَ مَنْ إِلَّا أَجْرٍ مِنْ

خَلَقَ الَّذِي ٦٩ خَيْرًا عِبَادِهِ بِذُنُوبِهِ وَكَفَى بِحَمْدِهِ وَسَيِّحْ يَمُوتُ

الرَّحْمَنُ عَلَىٰ أَسْتَوَىٰ ثُمَّ أَيَّامٍ سِتَّةٍ فِي بَيْنِهِمَا وَمَا وَالْأَرْضَ السَّمَوَاتِ

لِمَا أَنْسَجَدُ الرَّحْمَنُ وَمَا قَالُوا لِرَحْمَنٍ أَسْجَدُوا لَهُمْ قِيلَ وَإِذَا ٥٩ خَيْرًا بِهِ فَسَلَّ

فِيهَا وَجَعَلَ بُرُوجًا السَّمَاءِ فِي جَعَلَ الَّذِي نَبَارَكَ ٦٠ نُفُورًا وَزَادَهُمْ تَأْمُرُنَا

أَنْ أَرَادَ لِمَنْ خِلْفَةً وَالنَّهَارَ أَيْلَلَ جَعَلَ الَّذِي وَهُوَ ٦١ مُنِيرًا وَقَمَرًا سَرَاجًا

هَوْنَا الْأَرْضِ عَلَىٰ يَمْشُونَ الَّذِينَ الرَّحْمَنِ وَعِبَادُ ٦٢ شُكُورًا أَرَادَ أَوْ يَذَّكَّرَ

سُجَّدًا لِرَبِّهِمْ يَبْتُوتُ وَالَّذِينَ ٦٣ سَلَمًا قَالُوا الْجَاهِلُونَ خَاطَبَهُمْ وَإِذَا

عَذَابَهَا إِنَّ جَهَنَّمَ عَذَابَ عَنَّا أَصْرِفْ رَبَّنَا يَقُولُونَ وَالَّذِينَ ٦٤ وَقِيمًا

غَرَامًا كَانَ

«Роҳманинг бандалари ер юзида тавозе ила юрадиган ва жоҳиллар хитоб қилғанларида, «Салом», дейдиганлардир. Улар тунларни Робблариға сажда қилиб, бедор ўтказадиганлардир. Улар: «Роббимиз, Ўзинг биздан жаҳаннам азобини бургин, албатта, жаҳаннам азоби доимийдир. Албатта, у нақадар ёмон қароргоҳ ва тураг жойдир», дейдиганлардир.

Нафақа қилғанларида исроф ҳам ва хасислик ҳам қилмаслар. У иккиси ўртасида мўътадил бўлурлар. Улар Аллоҳ билан бирга бирор илоҳга илтижо қилмаслар. Аллоҳ (ўлдиришни) ҳаром қилган жонни ноҳақдан ўлдирмаслар. Зино қилмаслар. Ким ана шуни қилса, уқубатга дучор бўлур. Қиёмат куни унинг азоби бир неча баробар кўпайтирилур ва у(азоб)да хор бўлиб, мангуда қолур.

Магар ким тавба қилса, иймон келтириб, солиҳ амал қилса, бас, Аллоҳ ана ўшаларнинг ёмонликларини яхшиликларга алмаштирур. Аллоҳ ўта мағфиратлидир, ўта раҳмлидир. Ким тавба қилиб, солиҳ амал қилса, у албатта, Аллоҳга (ҳақиқий) қайтиш ила қайтадир.

Улар ёлғон гувоҳлик бермайдиганлардир ва бехуда нарсалар олдидан ўтсалар, ҳурматларини сақлаган ҳолда ўтарлар. Уларга Роббларининг оятлари эслатилганда, у(оят)ларга гунг ва кўрлардек ташланмаслар.

Улар «Роббимиз, Ўзинг бизга жуфти ҳалолларимиздан ва зурриётларимиздан кўз қувончи ҳадя эт ҳамда бизларни тақводорларга пешво қил», дейдиганлардир. Ана ўшалар сабр қилғанлари учун «бoloҳоналар» ила мукофотланурлар ва унда табрик ва салом билан қаршиланурлар. Унда мангуда қолувчидирлар. У нақадар гўзал қароргоҳ ва тураг жойдир.

Сен: «Агар илтижоларингиз бўлмаса, Роббим сизларга ҳеч қиймат бермас. Бас, батаҳқиқ, ёлғонга чиқардингиз. Энди сизларга (азоб) лозим бўлур», деб айт» (63-77 оятлар).

Кимга ўзининг ҳоли ноаниқ бўлиб қолса, ушбу оятларга солиштириб кўрсин. Мазкур сифатларнинг ҳаммаси борлиги ҳусни хулқнинг аломатидир. Агар мазкур сифатларнинг баъзиси бўлиб, баъзиси бўлмаса, борини сақлаб, йўғини пайдо қилиш ҳаракатида бўлади.

(Давоми бор)

«Руҳий тарбия» китобидан